

שתי חליבות – שלוש חליבות

בחבורת 258, עמ' 50 של "משק הבקר" הובאה רשימה קצרה בנושא זה.

מעניין לבחון את הפער בין התנובה

הממוצעת בעדרים עם שתי חליבות (2×),

בהשוואה לאלה עם שלוש חליבות (3×), במשך

השנים. בישראל קיימת מסגרת טיפוחית ארצית

יחידה, כך שלמעשה ולצורך הבחינה הנוכחית

נוכל להתעלם מן הגורם התורשתי. לעומת זאת,

בתקופה של עשר השנים האחרונות עדיין היו

הבדלים משמעותיים באופן ההזנה וההאבסה

של הפרות במשק השיתופי (3×) לעומת

המושבי (2×). בהקשר זה נתעלם לרגע מן

המקרים הספורים של משק שיתופי עם (2×),

או משק מושבי עם (3×) – שהם בבחינת "בטל

בששים". הטבלה בהמשך מביאה הנתונים

מתוך סיכומי ביקורת-החלב שלנו במשך השנים.

בתקופה של 10 שנים (1985–1994) גדל

מספר העדרים השיתופיים מ-185 ל-204

(+10.3%) עם גידול במספר הפרות מ-52,187

ל-61,314 (+14.9%). באותה תקופה גדל מספר

העדרים המושביים מ-347 ל-598 (+42%), עם

גידול במספר הפרות מ-18,760 ל-30,897

(+64.7%). מסתבר, שבמשך 10 שנים קטן

ההפרש הממוצע מ-184 ק"ג/פרה/שנה ל-1310

ק"ג/פרה/שנה, ושיעור ההפרש פחת מ-25.7%

ל-14.8%. ברור לחלוטין, שהמעבר להזנה במנה

כולית גם ברב המושבים מהווה גורם מכריע

בצמצום הפערים בין ממשק (2×) לממשק

(3×).

הנתונים המובאים מבוססים על ממוצעים

גולמיים ובלתי מתוקנים למספר ימי החליבה;

רק נציין, שבמשך העשור המדובר נע אחוז

הפרות הנחלבות בביקורת החודשית סביב 86%

מכלל מספר הפרות בעדר. כלומר, אפשר לחשב

שבממוצע הכללי כל פרה נחלבה כ-315 ימים

בשנה, כאשר בחישוב זה כלולות כל הפרות

בעדר, גם עם נוכחות חלקית.

איך כל זה מתחבר למסקנות הסקר של חוקרי

אוניברסיטת מרילנד? נניח לרגע, שהם התייחסו

להשפעה נקיה של הוספת חליבה שלישית

בשיעור של 3.5 ק"ג ליום כנתון קבוע, אשר אינו

קשור לגובה התנובה בשתי חליבות לפני המעבר

לשלוש חליבות: 315 יום $\times$ 3.5 ק"ג/יום = 1100

ק"ג לפרה בשנה. העדר הישראלי על שני מגוריו

העיקריים – שיתופי ומושבי – אינו ולא יכול

להיות מעבדת מחקר. עם זאת ובהתחשב בשוני

בממשק והזנה בין המגורים ההולך ומצטמצם –

אפשר להבחין במגמה, שפרות ישראל מתנהגות

כאילו קראו את הסקר במקור, ועוד בלועזית.

לא רע!

מרדכי מלען

השנה	תנובה ממוצעת לפרה (ק"ג לשנה)		יתרון (3×) על (2×)	
	עדר שיתופי (3×)	עדר מושבי (2×)	ק"ג חלב	%
1985	9017	7,176	1841	25.7
1986	9130	7,454	1676	12.2
1987	9125	7,683	1442	18.8
1988	9285	8,113	1172	14.4
1989	9263	8,441	822	9.7
1990	9447	8,485	962	11.3
1991	9609	8,686	923	10.6
1992	9801	8,672	1129	13.0
1993	9992	8,536	1456	17.1
1994	10177	8,867	1310	14.8